

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (åttonde avdelningen)

den 30 juni 2022*

”Begäran om förhandsavgörande – Civilrättsligt samarbete – Domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område – Förordning (EU) nr 1215/2012 – Behörighet vid försäkringstvister – Artikel 11.1 b – Talan väckt av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare – Möjlighet att väcka talan mot försäkringsgivaren vid domstolen för den ort där käranden har hemvist – Fastställande av en nationell domstols internationella och territoriella behörighet – Artikel 13.2 – Skadelidande som väcker talan direkt mot försäkringsgivaren – Talan väckt mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat och ett driftsställe i en annan medlemsstat vid domstolen för den ort där detta driftsställe är beläget”

I mål C-652/20,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunalul București (Förstainstansdomstolen i Bukarest, Rumänien) genom beslut av den 28 september 2020, som inkom till domstolen den 2 december 2020, i målet

HW,

ZF,

MZ

mot

Allianz Elementar Versicherung AG,

meddelar

DOMSTOLEN (åttonde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden N. Jääskinen (referent) samt domarna M. Safjan och M. Gavalec,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

* Rättegångsspråk: rumänska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Rumäniens regering, genom E. Gane och L. Lițu, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom A. Biolan och S. Noë, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 11.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan HW, ZF och MZ, tre fysiska personer med hemvist i Rumänien, och å andra sidan Allianz Elementar Versicherungs AG, som är ett bolag etablerat i Österrike men som företräds av sin rumänska korrespondent. Målet rör en skadeståndstalan som väckts av nämnda personer som hävdar att de är förmånstagare till ett försäkringsavtal som ingåtts mellan detta bolag och den person som vållade den olycka i vilken en anhörig till kärandena omkom.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Skälen 15, 16, 18 och 34 i förordning nr 1215/2012 har följande lydelse:
  - ”(15) Behörighetsbestämmelserna bör uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist. Det bör alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till parternas rätt att själva avtala om behörig domstol gör det berättigat att använda något annat kriterium om anknytning. I fråga om juridiska personer måste hemvisten kunna bestämmas på ett objektivet sätt så att de gemensamma reglerna blir överskådliga och behörighetskonflikter kan undvikas.
  - (16) Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsgrunder i de fall där det finns en nära anknytning mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta en korrekt rättsskipning. Detta kriterium om nära anknytning bör säkerställa ökad rättssäkerhet och förhindra att svaranden kan stämmas i en domstol i en medlemsstat som han eller hon inte rimligen kunde förutse. ...
  - ...
  - (18) Vid försäkrings-, konsument- och anställningsavtal bör den svagare parten skyddas genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna.

...

(34) Kontinuiteten mellan [konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT C 59, 1979, s. 1), rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1)] och denna förordning bör säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller Europeiska unionens domstols tolkning av bestämmelserna i [denna konvention] och de förordningar som ersätter den.”

4 Kapitel II i förordning nr 1215/2012, om ”Domstols behörighet”, innehåller ett avsnitt 1 med rubriken ”Allmänna bestämmelser” som omfattar artiklarna 4–6 i förordningen.

5 I artikel 4.1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap.”

6 I artikel 5.1 i samma förordning föreskrivs följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.”

7 Avsnitt 2 i detta kapitel II i förordning nr 1215/2012 har rubriken ”Särskilda behörighetsregler”. I artikel 7 led 5 i detta avsnitt föreskrivs följande:

”Talan mot en person som har hemvist i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat:

...

5. Om talan avser en tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, vid domstolen för den ort där denna är belägen.

...”

8 Avsnitt 3, med rubriken ”Behörighet vid försäkringstvister”, i nämnda kapitel II innehåller artiklarna 10–16 i förordning nr 1215/2012.

9 I artikel 10 i förordningen föreskrivs följande:

”För försäkringstvister gäller i fråga om domstols behörighet bestämmelserna i detta avsnitt, om inte annat följer av artiklarna 6 och 7 [led] 5.”

10 I artikel 11 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat kan väckas

a) vid domstolarna i den medlemsstat där han eller hon har hemvist,

b) i en annan medlemsstat, vid domstolen för den ort där käranden har hemvist om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare, eller

...

2. En försäkringsgivare som inte har hemvist i någon medlemsstat men som har en filial, agentur eller annan etablering i en sådan stat ska i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid denna anses ha hemvist i den medlemsstaten.”

11 Artikel 13 i förordningen har följande lydelse:

”1. I fråga om ansvarsförsäkring får, om lagen i domstolsstaten tillåter det, talan mot försäkringsgivaren vidare väckas vid den domstol där den skadelidande har väckt talan mot den försäkrade.

2. Bestämmelserna i artiklarna 10, 11 och 12 gäller om den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt talan är tillåten.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 12 Den 22 december 2017 omkom föraren av, och passageraren i, ett fordon i en trafikolycka som, åtminstone delvis, orsakades av ett misstag från förarens sida. Det berörda fordonet var registrerat i Österrike och försäkrat hos Allianz Elementar Versicherung, som har sitt säte i denna medlemsstat.
- 13 Tre anhöriga till den avlidna passageraren, samtliga bosatta i Rumänien, väckte den 17 februari 2020 talan mot Allianz Elementar Versicherung, företrätt av dess rumänska korrespondent S.C. Allianz-Țiriac Asigurări, SA., i syfte att erhålla ersättning för den ideella skada de lidit. Talan väcktes vid Tribunalul București (Förstainstansdomstolen i Bukarest, Rumänien), inom vars domkrets korrespondenten har sitt säte.
- 14 Med tillämpning av bestämmelserna i Codul de procedură civilă (civilprocesslagen) prövade den hänskjutande domstolen ex officio sin internationella och territoriella behörighet.
- 15 Den hänskjutande domstolen anser mot bakgrund av domen av den 13 december 2007, FBTO Schadeverzekering (C-463/06, EU:C:2007:792, punkt 31) – som enligt denna avser motsvarande bestämmelser i förordning nr 44/2001 – att behörighetsregeln i artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, som artikel 13.2 i denna förordning hänvisar till, är relevant för denna prövning när en skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren.
- 16 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende understrukit att svaranden i det nationella målet är en försäkringsgivare, etablerad i en annan medlemsstat, som stämts i Rumänien. Talan har dock inte väckts vid en domstol inom vars domkrets kärandena i det nationella målet – vilka påstår sig vara förmånstagare enligt det aktuella försäkringsbrevet – har sina respektive adresser, utan vid den domstol inom vars domkrets försäkringsgivarens rumänska korrespondent har sitt säte.
- 17 Till följd av dessa konstateranden hyser den hänskjutande domstolen tvivel om huruvida artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 endast fastställer de nationella domstolarnas internationella behörighet, eller om den fastställer både denna behörighet och deras nationella

eller, närmare bestämt, territoriella behörighet. Den hänskjutande domstolen har framfört olika argument av bokstavig, kontextuell och teleologisk natur till förmån för både den ena och den andra hypotesen.

- 18 Det är mot denna bakgrund som Tribunalul București (Förstainstansdomstolen i Bukarest) har beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska bestämmelserna i artikel 11.1 b i förordning ... nr 1215/2012 tolkas på så sätt att de enbart avser [EU-]medlemsstaternas internationella behörighet eller på så sätt att dessa bestämmelser även fastställer den nationella (territoriella) behörigheten för domstolen för den ort där försäkringens förmånstagare har hemvist?”

Tolkningsfrågan

- 19 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 ska tolkas på så sätt att denna bestämmelse, när den är tillämplig, fastställer såväl den internationella som den territoriella behörigheten för den nationella domstol inom vars domkrets käranden har hemvist.
- 20 Det ska inledningsvis erinras om att i den mån förordning nr 1215/2012, enligt dess skäl 34, har upphävt och ersatt förordning nr 44/2001, som i sin tur har ersatt konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i dess lydelse enligt senare konventioner om nya medlemsstaters tillträde till denna konvention (nedan kallade Brysselkonventionen), gäller EU-domstolens tolkning av bestämmelserna i sistnämnda rättsakter även ”motsvarande” bestämmelser i förordning nr 1215/2012 (dom av den 20 maj 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, punkt 30 och där angiven rättspraxis).
- 21 EU-domstolen har tidigare slagit fast att det föreligger en sådan motsvarighet mellan artikel 9.1 b i förordning nr 44/2001 och artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, eftersom dessa artiklar i allt väsentligt har samma lydelse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 januari 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, punkt 36).
- 22 Vad gäller motsvarande bestämmelse i Brysselkonventionen har EU-domstolen påpekat att artikel 9.1 b i förordning nr 44/2001, för att stärka skyddet för den ekonomiskt svagaste parten, utformats på ett sätt som uttryckligen möjliggör för den försäkrade eller försäkringens förmånstagare att väcka talan mot försäkringsgivaren vid domstolen för den ort där käranden har hemvist, medan det i artikel 8 första stycket led 2 i Brysselkonventionen endast föreskrivs att domstolen på den ort där försäkringstagaren har hemvist är behörig, utan att fastställa om talan kan väckas mot försäkringsgivaren vid domstolen för den ort där den försäkrade eller förmånstagaren har hemvist (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 2005, Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, punkt 41). Artikel 9.1 b i förordning nr 44/2001, numera artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, har på så sätt, i förhållande till konventionen, utvidgat den personkrets som kan väcka talan mot försäkringsgivaren vid domstol (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 februari 2020, Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, punkt 35).

- 23 Trots skillnaden som i detta avseende föreligger mellan ordalydelsen i artikel 8 första stycket led 2 i Brysselkonventionen, i artikel 9.1 b i förordning nr 44/2001 och i artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, kan dessa bestämmelser likväl anses motsvara varandra i den mån de tillåter att talan väcks mot en försäkringsgivare med hemvist i en konventionsstat eller en medlemsstat vid domstolen för den ort där kändanden har hemvist, om talan väcks av försäkringstagaren, enligt konventionen, eller av försäkringstagaren, den försäkrade eller försäkringens förmånstagare, enligt nämnda förordningar, såvitt den berörda kändanden har hemvist i en konventionsstat respektive i en annan medlemsstat.
- 24 Domstolens tolkning av artikel 8 första stycket led 2 i Brysselkonventionen och artikel 9.1 b i förordning nr 44/2001 omfattar således även artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012.
- 25 Innan den hänskjutande domstolens fråga besvaras är det nödvändigt att göra några preciseringar med hänsyn till omständigheterna i det nationella målet.
- 26 Enligt artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 får talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat väckas, i en annan medlemsstat, och närmare bestämt vid domstolen för den ort där kändanden har hemvist, om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller försäkringens förmånstagare.
- 27 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande, att talan i det nationella målet har väckts mot ett försäkringsbolag med hemvist i Österrike som "företräds av dess korrespondent i Rumänien", enligt de uppgifter som den hänskjutande domstolen har lämnat. Det ska i detta hänseende påpekas att det följer av fast rättspraxis angående funktionsfördelningen mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen i ett förfarande enligt artikel 267 FEUF, att uppgifter om de faktiska omständigheterna och om bestämmelser i nationell rätt som lämnats av den nationella domstolen inte kan ifrågasättas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 oktober 2021, Wilo Salmson France, C-80/20, EU:C:2021:870, punkt 47, och dom av den 21 december 2021, Trapeza Peiraios, C-243/20, EU:C:2021:1045, punkt 26).
- 28 För att tillhandahålla den hänskjutande domstolen de uppgifter den behöver för att avgöra det mål som är anhängigt vid den, ska den emellertid i detta sammanhang uppmärksammas på bestämmelserna i förordning nr 1215/2012 om särskilda behörighetsregler i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, och särskilt artikel 7 led 5 i förordningen, som enligt artikel 10 däri ska tillämpas vid försäkringstvister. Det framgår inte av beslutet om hänskjutande huruvida den talan som kändandena väckt i det nationella målet avser en sådan tvist, men det ankommer under alla omständigheter på den hänskjutande domstolen att avgöra detta och, i förekommande fall, pröva sin behörighet även mot bakgrund av nämnda bestämmelser, med beaktande av de kriterier som fastställts i EU-domstolens praxis på detta område (se, bland annat, dom av den 20 maj 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, punkterna 51 och 52).
- 29 Europeiska kommissionen har vidare i sitt skriftliga yttrande framhållit att även om den hänskjutande domstolen har angett att kändandena i det nationella målet är "förmånstagare" i den mening som avses i artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, avser det nationella målet snarare en talan som en skadelidande, och inte en förmånstagare, har väckt direkt mot försäkringsgivaren, vilket innebär att denna bestämmelse endast är tillämplig på nämnda tvist med stöd av artikel 13.2 i denna förordning.

- 30 Det ska i detta hänseende påpekas att den hänskjutande domstolen visserligen har kvalificerat kändarna i det nationella målet, vilka är anhängiga till den passagerare som omkom i den olycka som föraren av det försäkrade fordonet orsakat, som "förmånstagare enligt [det aktuella] försäkringsbrevet". Som stöd för att artikel 11.1 b i förordning 1215/2012 är tillämplig på det nationella målet, hänvisar den hänskjutande domstolen emellertid till domen av den 13 december 2007, FBTO Schadeverzekering (C-463/06, EU:C:2007:792, punkt 31), enligt vilken "hänvisningen i artikel 11.2 i förordning nr 44/2001 till artikel 9.1 b i samma förordning skall förstås så, att den skadelidande kan väcka talan direkt mot försäkringsgivaren vid domstolen i den ort i en medlemsstat där den skadelidande har sin hemvist, om sådan direkt talan är tillåten och om försäkringsgivaren har sin hemvist i en medlemsstat". De bestämmelser som avses i den domen motsvarar artikel 13.2 respektive artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 januari 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, punkt 36).
- 31 Artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 förefaller därför vara tillämplig i det nationella målet på grundval av hänvisningen till denna bestämmelse i artikel 13.2 i denna förordning.
- 32 Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att, före en eventuell tillämpning av artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 i det nationella målet, pröva huruvida de processuella reglerna i rumänsk rätt gör det möjligt för personer som potentiellt har rätt till ersättning att väcka direkt talan mot försäkringsgivaren, vilket enligt artikel 13.2 i förordningen innebär att artiklarna 10–12 i förordningen blir tillämpliga (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 januari 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, punkt 35). EU-domstolen har preciserat att syftet med denna hänvisning i artikel 13.2 i förordning nr 1215/2012 är att utöka gruppen kändande i artikel 11.1 b med personer som har lidit skada, utan att denna grupp därmed begränsas till dem som har lidit direkt skada (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 maj 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, punkt 38).
- 33 Efter samtliga dessa inledande preciseringar ska det erinras om att det framgår av fast rättspraxis att, vid tolkningen av en unionsbestämmelse ska inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i. Bakgrunden till en unionsbestämmelse kan även ge relevanta upplysningar om tolkningen av densamma (dom av den 2 september 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, punkt 31 och där angiven rättspraxis).
- 34 För det första, vad gäller lydelsen i artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, ska det understrykas att frågan från Tribunalul București (Förstainstansdomstolen i Bukarest) är inriktad på den sista delen av denna bestämmelse.
- 35 Den rumänska språkversionen av artikel 11.1 b, liksom den engelska och den finska versionen, skiljer sig i den delen från, bland annat, den spanska, den danska, den tyska, den franska, den italienska, den nederländska, den polska, den portugisiska och den svenska språkversionen. I de tre förstnämnda språkversionerna hänvisar den sista delen av denna bestämmelse till "domstolarna för den ort där kändaren har hemvist", medan de sistnämnda nio språkversionerna hänvisar till "domstolen för den ort där kändaren har hemvist". Användningen av ordet "domstol" i plural, såsom i den hänskjutande domstolens fråga, tycks således inte förekomma i många språkversioner av den tolkade bestämmelsen.
- 36 Enligt fast rättspraxis kan den formulering som använts i en av språkversionerna av en unionsrättslig bestämmelse emellertid inte ensam ligga till grund för tolkningen av denna bestämmelse eller ges företräde i förhållande till övriga språkversioner. Behovet av att tillämpa,

och följaktligen tolka, en unionsbestämmelse enhetligt utesluter nämligen att en bestämmelse i oklara fall betraktas isolerad i en av sina språkversioner, och kräver i stället att bestämmelsen tolkas med hänsyn till systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (dom av den 10 december 2020, *Personal Exchange International*, C-774/19, EU:C:2020:1015, punkt 27 och där angiven rättspraxis).

- 37 Såsom såväl den hänskjutande domstolen som den rumänska regeringen och kommissionen har gjort gällande i sina skriftliga yttranden, är det i detta hänseende synnerligen klagande att jämföra lydelsen i artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, som den hänskjutande domstolen fråga avser, med lydelsen i artikel 11.1 a i denna förordning. Det behörighetskriterium som unionslagstiftaren använt i nämnda led b avser specifikt den "ort där käranden har hemvist", medan det kriterium som uppställs i artikel 11.1 a i denna förordning allmänt avser "den medlemsstat där [försäkringsgivaren] har hemvist".
- 38 Denna skillnad i ordalydelse talar för att artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 ska tolkas på så sätt att den syftar till att direkt utse en bestämd domstol i en medlemsstat, utan att hänvisa till de regler om fördelning av den territoriella behörigheten som är i kraft i den medlemsstaten, och således att fastställa inte bara den internationella behörigheten utan även den territoriella behörigheten för nämnda domstol i de fall som omfattas av denna bestämmelse.
- 39 Såsom den hänskjutande domstolen och kommissionen har påpekat i sina skriftliga yttranden stöds tolkningen i föregående punkt av en jämförelse med domar i vilka domstolen har tolkat flera bestämmelser i artikel 7 i förordning nr 1215/2012, som även de syftar till att ange en bestämd "ort" i en medlemsstat, i den meningen att nämnda bestämmelser fastställer både den internationella och den territoriella behörigheten. Dessa domar avser särskilt artikel 7 led 1 b första strecksatsen i nämnda förordning, vilken motsvarar artikel 5 led 1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 maj 2007, *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, punkt 30), artikel 7 led 1 b andra strecksatsen i förordning 1215/2012 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juni 2017, *Kareda*, C-249/16, EU:C:2017:472, punkt 46) och artikel 7 led 2 i samma förordning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juli 2021, *Volvo m.fl.*, C-30/20, EU:C:2021:604, punkterna 33 och 43).
- 40 Den analogi som på så sätt fastställts genom nämnda domar stöds även av P. Jenards rapport om konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT C 59, 1979, s. 1). På sidan 31 i rapporten anges att artikel 8 första stycket led 1 i Brysselkonventionen "endast fastställer en allmän behörighet genom att föreskriva att 'domstolarna i den stat där försäkringsgivaren har hemvist' är behöriga", vilket innebär att "den berörda statens nationella lagstiftning ska tillämpas för att fastställa vilken domstol som är behörig", medan artikel 8 första stycket led 2 i denna konvention syftar till att föreskriva att, "om försäkringsgivaren stäms utanför sin hemviststat, ska talan väckas vid den domstol som uttryckligen anges, enligt det system som redan har införts i artikel 5 [i nämnda konvention]".
- 41 Eftersom behörighetsreglerna i fråga om försäkringstvister i artikel 8 första stycket leden 1 och 2 i Brysselkonventionen i huvudsak motsvarar reglerna i artikel 11.1 a och b i förordning nr 1215/2012, och behörighetsreglerna för en talan om skadestånd inom eller utanför avtalsförhållanden i artikel 5.1 och 5.3 i konventionen i huvudsak motsvarar reglerna i artikel 7 leden 1 och 2 i förordningen, ger rapporten i föregående punkt, i synnerhet jämförelsen i slutet på citatet i samma punkt, stöd för en tolkning enligt vilken användningen av ordet "ort" i artikel 11.1 b i nämnda förordning ska förstås så att denna bestämmelse uttryckligen anger en

bestämd domstol, och således direkt fastställer den territoriella behörigheten, i likhet med vad EU-domstolen angett i fråga om de analoga formuleringarna i artikel 7 leden 1 och 2 i samma förordning.

- 42 Av det anförda följer att en bokstavlig tolkning av artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, redan i sig, gör det möjligt att dra slutsatsen, att denna bestämmelse fastställer såväl den internationella som den territoriella behörigheten för den nationella domstol inom vars domkrets käranden har hemvist.
- 43 För det andra bekräftas denna tolkning av bestämmelsens sammanhang. Enligt artikel 4.1 i förordning nr 1215/2012 ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat som huvudregel väckas vid domstol i den medlemsstaten. På samma sätt understryks i skäl 15 i förordningen att behörighetsreglerna i förordningen grundar sig på den allmänna principen om svarandens hemvist, som alltid måste kunna användas, utom i vissa bestämda fall.
- 44 I artikel 5.1 i förordning nr 1215/2012 föreskrivs att, med avvikelse från denna princip, talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i kapitel II i denna förordning.
- 45 Vad närmare bestämt gäller avsnitt 3 i kapitel II i den förordningen, där artikel 11.1 b återfinns, är det allmänt vedertaget att detta inrättar ett självständigt system för fördelning av domstolars behörighet vid försäkringstvister, vilket framgår särskilt av rubriken till det avsnittet och till artikel 10 i förordningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 oktober 2021, T.B. och D (Behörighet vid försäkringstvister), C-393/29, ej publicerad, EU:C:2021:871, punkt 29, och dom av den 9 december 2021, BT (Talan som väcks mot den försäkrade), C-708/20, EU:C:2021:986, punkt 26).
- 46 Eftersom behörigheten för domstolen för den ort där käranden har hemvist, enligt artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, avviker från principen om att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga, ska den tolkas strikt, vilket således inte medger en tolkning som går utöver de fall som är uttryckligen angivna i förordningen (se, analogt, dom av den 20 maj 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, punkt 49, och dom av den 21 oktober 2021, T.B. och D (Behörighet vid försäkringstvister), C-393/29, ej publicerad, EU:C:2021:871, punkt 42).
- 47 Såsom EU-domstolen har understrukit i fråga om den motsvarande bestämmelsen i artikel 8 första stycket led 2 i Brysselkonventionen, gör sig en strikt tolkning av denna bestämmelse än mer gällande då upphovsmännen till denna konvention inte har velat ge domstolarna för den ort där käranden har hemvist behörighet annat än i de fall som uttryckligen föreskrivs i denna artikel (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 juli 2000, Group Josi, C-412/98, EU:C:2000:399, punkterna 69–72).
- 48 Följaktligen kan det inte anses att artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, genom att ange ”domstolen för den ort där käranden har hemvist”, ger samtliga domstolar i den medlemsstat där käranden har hemvist behörighet.
- 49 För det tredje, vad gäller de mål som eftersträvas med de relevanta bestämmelserna i förevarande mål, följer det av EU-domstolens praxis att det av skäl 18 i förordning nr 1215/2012 framgår att en försäkringstvist kännetecknas av en viss obalans mellan parterna, som bestämmelserna i nämnda avsnitt 3 avser att korrigera genom att låta den svagare parten i avtalet omfattas av

behörighetsregler som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna (dom av den 9 december 2021, BT (Talan som väcks mot den försäkrade), C-708/20, EU:C:2021:986, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

- 50 Den särskilda behörighetsregeln i artikel 11.1 b i förordningen, liksom alla andra regler i avsnitt 3 i kapitel II i förordningen, syftar i synnerhet till att säkerställa att den svagare parten som avser att väcka talan mot den starkare parten kan göra det vid en sådan domstol i en medlemsstat som är lättillgänglig (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 februari 2020, Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, punkt 28, och dom av den 21 oktober 2021, T.B. och D. (Behörighet vid försäkringstvister), C-393/20, ej publicerad, EU:C:2021:871, punkt 46).
- 51 Det har närmare bestämt tidigare slagits fast att arvtagarna till den omkomna i en trafikolycka, såsom kärandena i det nationella målet, måste kunna vända sig till domstolen för den ort där käranden har hemvist (*forum actoris*), såsom är tillåtet enligt artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012, jämförd med artikel 13.2 i denna förordning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 oktober 2021, T.B. och D. (Behörighet vid försäkringstvister), C-393/20, ej publicerad, EU:C:2021:871, punkterna 30 och 31 samt där angiven rättspraxis).
- 52 Artikel 11.1 b i nämnda förordning kan däremot inte, såsom den hänskjutande domstolen har angett, tolkas så, att de berörda kärandena har möjlighet att väcka talan inte bara vid den domstol inom vars domkrets de har hemvist, utan även vid vilken annan domstol som helst i den medlemsstat där de har hemvist. Denna bestämmelse har inte på något sätt till syfte att möjliggöra för "forum shopping", vilket för övrigt inte vore förenligt med de övriga mål som eftersträvas med förordning nr 1215/2012.
- 53 Såsom den rumänska regeringen har påpekat i sitt skriftliga yttrande, uppnås nämligen det skyddssyfte som eftersträvas med artikel 11.1 b redan genom att varje kärande som avses i denna bestämmelse, det vill säga försäkringstagaren, den försäkrade eller försäkringens förmånstagare, ges möjlighet att välja mellan domstolarna i den medlemsstat där den instämde försäkringsgivaren har hemvist och den domstol inom vars domkrets käranden har hemvist.
- 54 Enligt skäl 16 i förordning nr 1215/2012 ska bestämmelserna i denna förordning dessutom tolkas med beaktande av målet att underlätta en korrekt rättsskipning (dom av den 9 december 2021, BT (Talan som väcks mot den försäkrade), C-708/20, EU:C:2021:986, punkt 35 och där angiven rättspraxis). Det framgår även av skäl 16 att principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig, undantagsvis, har kompletterats av unionslagstiftaren med alternativa behörighetsgrunder i de fall där det finns en nära anknytning mellan domstolen och tvisteföremålet. Detta kriterium om nära anknytning bör säkerställa ökad rättssäkerhet och förhindra att svaranden kan stämmas i en domstol i en medlemsstat som han eller hon inte rimligen kunde förutse. Strävan efter en hög grad av förutsebarhet vad gäller behörigheten, särskilt för svaranden, nämns också som mål i skäl 15 i förordningen.
- 55 Det ska i detta sammanhang påpekas att den omständigheten att artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 tolkas så, att den, utan att hänvisa till medlemsstaternas interna bestämmelser, direkt utpekar en bestämd domstol, det vill säga den domstol inom vars domkrets käranden har hemvist, säkerställer inte bara att den enda domstolen som på så sätt är behörig har en särskilt nära anknytning till den berörda tvisten, utan även att denna domstol lätt kan identifieras av käranden och rimligen kan förutses av svaranden.

- 56 För fullständighetens skull, ska det emellertid preciseras att avgränsningen av domkretsen för domstolen i den ort där skadan uppkom, i den mening som avses i artikel 11.1 b i denna förordning, i princip hör till den organisatoriska behörigheten för den medlemsstat där den domstolen är belägen (se, analogt, dom av den 15 juli 2021, Volvo m.fl., C-30/20, EU:C:2021:604, punkt 34).
- 57 Mot bakgrund av de ovan anförda ska den ställda frågan besvaras enligt följande. Artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 ska tolkas på så sätt, att när denna bestämmelse är tillämplig, fastställer den såväl den internationella som den territoriella behörigheten för den nationella domstol inom vars domkrets kändan har hemvist.

Rättegångskostnader

- 58 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (åttonde avdelningen) följande:

Artikel 11.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas på så sätt, att när denna bestämmelse är tillämplig, fastställer den såväl den internationella som den territoriella behörigheten för den nationella domstol inom vars domkrets kändan har hemvist.

Underskrifter